

Българската пенсионна система е устойчива, но лошата демографската перспектива ограничава възможността за разгръщане на напълно финансираните професионални и частни стълбове. България попада в групата от държави, които имат спешна нужда от реформа на пенсионната система. Този извод прави третото издание на Глобален пенсионен доклад на Allianz, който анализира 71 пенсионни системи в цял свят с помощта на създадения от компанията Allianz Pension Index (API). Последните реформи, по-специално повишаването на пенсионната възраст и обвързването ѝ с продължителността на живота, осигуряват на българската пенсионна система добър резултат по стълба за устойчивост, който се оценява с Много добър 2,3. С общ резултат 3,3 българската пенсионна система се нарежда в горната част на средния сегмент, като изпреварва страна като Германия например, посочва се в доклада. Ахилесовата пета на българската пенсионна система остава демографската перспектива, която става все по-мрачна - делът на хората на възраст 65 и повече години на 100 души в активна възраст се очаква да нарасне от 35% на 52% през следващите 25 години. Като се имат предвид относително ниските частни спестявания, няма как да се осигури устойчивото разгръщане на напълно финансираните професионални и частни стълбове в българската пенсионна система, отчита анализът. Други проблеми са високото ниво на заетост в сивия сектор и недостигът на възможности за работа за по-възрастните работници: след 65-годишна възраст само 10% от мъжете са все още на работа – докато в Япония, глобалната лаборатория за застаряващи общества, този дял е 35%. Непретегленият общ резултат за всички анализирани пенсионни системи е 3,7, което е сигнал за продължаващ силен натиск за реформи. В сравнение с последния доклад от 2023 г. има някои промени – но невинаги в правилната посока: общият резултат тогава е 3,6. Същевременно между отделните държави се наблюдават големи различия. Има малка група страни, като Дания, Нидерландия и Швеция, които с общ резултат доста под 3 се справят сравнително добре, защото своевременно възприемат курс на устойчивост, като поддържат добре финансирани системи. Япония също попада в този списък. За разлика от всички останали страни обаче тя последователно прилага различен подход - да се работи по-дълго. Дори и днес една трета от хората на възраст от 65 до 70 години там все още работят, а през следващите няколко години се очаква реалната пенсионна възраст да се повиши до 70 години. За момента по-голямата група се състои от държави с общ резултат под 4, където има спешна нужда от реформа за защита на пенсионните системи от въздействието на демографските промени. Тази група включва много развиващи се страни като Малайзия, Колумбия и Нигерия. Техният проблем е не толкова структурата на пенсионната система сама по себе си, а по-скоро ограниченият ѝ обхват: делът на работещите в сивия сектор, които не са обхванати от системата, обикновено надхвърля 50%. Следователно в тези страни на първо място са необходими дълбоки реформи на пазара на труда, за да се създаде основа за всеобхватна пенсионна система. В противен случай пенсионната система ще се превърне в още един фактор, който увеличава неравенството. Третата група пенсионни системи включва много европейски страни като Германия, Франция и Италия, чиито пенсионни системи досега са предприели само предварителни стъпки към налагане на капиталовия принцип – разходопокривните плащания доминират, а натискът за реформи е голям с оглед на бързото застаряване на населението. Според изчисленията на Allianz дупката в пенсионните спестявания на по-младите поколения само в еврозоната възлиза на средно около 350 млрд. евро годишно. Това може да се преодолее, ако процентът на спестяванията се повиши с една четвърт, пише в доклада. В

последните години миграцията значително смекчи очакваното въздействие върху пазарите на труда и социалните систем. За последните пет години почти 90% от 1,6 милиона нови работни места, подлежащи на социалноосигурителни вноски в Германия, са били заети от имигранти. „Дори не всички имигранти да си намерят работа веднага, миграцията помага за постигането на баланс“, коментира Михаела Грим, съавтор на доклада. Европа вероятно в бъдеще ще загуби част от привлекателността си като район за имиграция. Следователно за нас ще бъде от решаващо значение да използваме още по-ефективно съществуващия потенциал, допълва той. Allianz Pension Index (API) се състои от три стълба: анализ на демографската и фискалната ситуация и оценка на устойчивостта (напр. периоди на финансиране и вноски) и адекватността (напр. обхват и пенсионни равнища) на пенсионната система. Взети са предвид общо 40 параметъра, като оценките са между 1 (няма нужда от реформа) и 7 (остра нужда от реформа). Претеглената сума на всички параметри отразява натиска за реформа в съответната система.

www.econ.bg, 31.01.2025 - https://www.econ.bg/Анализи/Allianz-Българската-пенсионна-система-има-спешна-нужда-от-реформи_l.a_i.810675_at.4.html